

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Urto/9/2018
Identifikačné číslo spisu:	2018014392
Dátum vydania rozhodnutia:	13.02.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:2018014392.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudkýň JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Aleny Šiškovéj, na neverejnom zasadnutí konanom 13. februára 2019 v Bratislave, v konaní o uznaní a výkone rozhodnutia o peňažnej sankcii, o odvolaní odsúdeného U. Z., proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 10. júla 2018, sp. zn. 6Ntc/10/2018, s následným verejným vyhlásením rozsudku 13. februára 2019 takto

rozhodol:

I. Podľa § 518 ods. 4 Trestného poriadku rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 6Ntc/10/2018 z 10. júla 2018 z r u š u j e.

II. Podľa § 12 ods. 2 písm. c), d) zák. č. 183/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí o peňažnej sankcii v Európskej únii o d m i e t a uznanie a výkon Trestného príkazu Prvostupňového súdu v Landshute, Nemecko sp. zn. 11 Cs 309 Js 30128/16 z 29. augusta 2016, ktorým bola občanovi Slovenskej republiky - U. Z., nar. XX. septembra XXXX v B., trvale bytom C. Z. XXXX, Slovenská republika uložená peňažná sankcia v celkovej výške 10.940,00 Eur.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trnave (ďalej aj len „krajský súd“) rozsudkom z 10. júla 2018, sp. zn. 6Ntc/10/2018 rozhodol tak, že podľa § 11 ods. 2 zák. č. 183/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí o peňažnej sankcii v Európskej únii uznal Trestný príkaz Prvostupňového súdu v Landshute, Nemecko, z 29. augusta 2016, sp. zn. 11 Cs 309 Js 30128/16, právoplatný 05. októbra 2016 o uložení peňažnej sankcie občanovi Slovenskej republiky: U. Z., nar. XX. septembra XXXX v B., trvale bytom C. Z. XXXX, Slovenská republika, v celkovej výške 10.900 eur (slovom desaťtisícdeväťsto eur), ktorý sa súčasne na území Slovenskej republiky stáva vykonateľným.

Citovaným Trestným príkazom Prvostupňového súdu v Landshute, Nemecko z 29. augusta 2016, sp. zn. 11 Cs 309 Js 30128/16 (ďalej aj len „trestný príkaz“) bol odsúdený U. Z. (ďalej aj len „odsúdený“ alebo „dotknutá osoba“) uznaný za vinného z porušenia § 263 ods. 1, § 267 ods. 1, § 52 Trestného zákonníka Nemeckej spolkovej republiky na tom skutkovom základe, že 21. apríla 2016 si odsúdený prenajal predstieraním svojej ochoty vrátenia od B. AG v W. v ulici W.. 2a XXXXX I. kompaktný bager

Yanmar, rýpadlo s hĺbkovou lopatou, vyhlbovacia lyžica rýpadla ako aj vibračnú platňu v reprodukčnej cene celkovo ca. 25.000,00 EUR. V dôvere na jeho ochotu vrátenia boli odsúdenému prístroje prenechané. Podľa vopred prijatého zámeru nedošlo po uplynutí doby nájmu ku dňu 21. apríla 2016 k vráteniu prístrojov. Miesto toho viezol odsúdený prístroje smerom k rakúskym hraniciam. Poškodenej firme vznikla následkom nevrátenia, ako od odsúdeného predvídajúc a v každom prípade vedome s tým počítajúc, odpovedajúca škoda. V rámci prenájmu sa odsúdený preukázal slovenským občianskym preukazom s číslom Z ktorý bol vystavený na meno L. Z.. Pritom odsúdený vedel, že je tento dokument falošný. Predložením tohto dokumentu chcel svoju totožnosť predstierať.

Za to mu bola podľa § 263 ods. 1, § 267 ods. 1, § 52 Trestného zákonníka Nemeckej spolkovéj republiky uložená peňažná sankcia vo výške 10.800,00 Euro, ako aj peňažná sankcia na súdne trovy a alebo trovy správneho konania, ktoré viedlo k rozhodnutiu vo výške 140,00 Euro, pričom celková výška peňažnej sankcie pozostáva zo súčtu uvedených súm vo výške 10.940,00 Euro.

Z osvedčenia vydaného justičným orgánom štátu pôvodu vyplýva, že zo strany odsúdeného došlo k čiastočnej úhrade peňažnej sankcie, a to konkrétne vo výške 40,00 Euro (č. l. 11 spisu).

Proti rozsudku Krajského súdu v Trnave podal odsúdený U. Z. prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Albína Lancza, advokáta so sídlom Mierová 1435/33, 924 01 Galanta, v zákonnej lehote odvolanie.

V podanom odvolaní odsúdený namieta, že rozhodnutie nemeckého súdu mu nebolo žiadnym spôsobom oznámené, pričom odsúdený zároveň nebol žiadnym spôsobom upovedomený o možnosti účasti na konaní, ktoré danému rozhodnutiu predchádzalo. Z toho dôvodu odsúdený nebol poučený o svojom práve podať voči označenému rozhodnutiu nemeckého súdu opravný prostriedok a o lehotách na jeho podanie, čo je navyše dôvodom odmietnutia výkonu takého rozhodnutia podľa § 12 ods. 2 písm. c) zákona. Zároveň sa odsúdený ani osobne nezúčastnil v Nemeckej spolkovéj republike konania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia, pričom došlo k naplneniu podmienok ustanovených v § 12 ods. 2 písm. d), písm. e) zákona. To ostatne zvyrazňuje aj skutočnosť, že odsúdený sa v rozhodnom období nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou v Slovenskej republike.

Ďalej odsúdený namieta zistený skutkový stav zo strany príslušných justičných orgánov štátu pôvodu (absenciu úmyslu, nesprávnosť jeho skutočnej identifikácie vo vzťahu k údajnému účastníctvu pri páchaní trestnej činnosti z hľadiska dotknutých hmotnoprávných ustanovení a i.). V nadväznosti na to dôvodí, že došlo zároveň aj k naplneniu dôvodu odmietnutia uznania rozhodnutia podľa § 12 ods. 1 písm. b) zák. č. 183/2011 Z. z.. Takisto uvádza, že z jeho strany nikdy nedošlo k ani čo i len čiastočnej úhrade predmetnej sankcie vo svetle vyššie namietaných skutočností, v dôsledku ktorých nemal žiadnu možnosť oboznámiť sa s dotknutým rozhodnutím nemeckého súdu. Protokolovaná realizácia čiastočnej úhrady vo výške 40,00 Euro zo strany nemeckého súdu má podľa názoru odsúdeného len tendenčný a zavádzajúci charakter.

Záverom navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací rozhodol tak, že odvolaním napadnuté rozhodnutie zruší a sám vo veci rozhodne tak, že uznanie a výkon rozhodnutia o peňažnej sankcii odmietne.

Prokurátor Krajskej prokuratúry v Trnave možnosť vyjadriť sa k podanému odvolaniu odsúdeného nevyužil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na podklade podaného odvolania preskúmal napadnuté rozhodnutie Krajského súdu v Trnave, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že odvolanie odsúdeného je dôvodné.

Prioritne najvyšší súd poznamenáva, že posúdenie otázky spáchania skutku uvedeného v osvedčení nespadá do rámca konania o uznaní a výkone rozhodnutia o uložení peňažnej sankcie vedeného v

Slovenskej republiky a je výlučne v kompetencii príslušných orgánov Nemeckej spolkovej republiky. Konanie o uznaní a výkone rozhodnutia o uložení peňažnej sankcie realizované vecne a miestne príslušným súdom na základe podkladov poskytnutých justičným orgánom štátu pôvodu nie je konaním vo veci samej a v zmysle aktuálnej právnej úpravy je konaním, ktoré má neverejný a písomný charakter.

Odsúdený U. Z. je občanom Slovenskej republiky, na ktorej území má zároveň trvalý pobyt, a teda bola splnená podmienka uvedená v § 4 zákona č. 183/2011 Z. z. (ďalej aj len „zákon“).

Vo veci rozhodoval príslušný krajský súd (§ 9 ods. 2 zákona) na základe slovenského prekladu doručeného osvedčenia o vydaní rozhodnutia o peňažnej sankcii (ide o osvedčenie podľa čl. 4 Rámcového rozhodnutia Rady 2005/214/SVV z 24. februára 2005 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na peňažné sankcie).

V súlade s ust. § 11 ods. 1 písm. a), ods. 2 zákona bolo o uznaní a vykonaní rozhodnutia rozhodnuté na neverejnom zasadnutí formou rozsudku, čomu predchádzalo písomné vyjadrenie prokurátora a právne relevantný postup príslušných orgánov konajúcich v posudzovanej veci.

Pokiaľ ide o otázku posudzovania trestnosti skutku podľa právneho poriadku Slovenskej republiky najvyšší súd poukazuje na to, že U. bol v štáte pôvodu „právoplatne“ odsúdený za protiprávne konanie zakladajúce podvodné konanie v spojení s falšovaním a pozmeňovaním verejných listín a obchodovanie s takýmito listinami, v prípade ktorých zákon vylučuje skúmanie obojstrannej trestnosti (§ 3 ods. 5 s poukazom na § 3 ods. 1, ods. 2 zákona).

Najvyšší súd teda znovu súhrnne len v stručnosti uvádza, že slovenské súdy nemajú právomoc v danom konaní preskúmať správnosť skutkových zistení štátu pôvodu (platí všeobecná zásada vzájomného uznávania rozhodnutí). Základným filozofickým princípom uznania cudzieho rozhodnutia je totiž zákaz preskúmavania uznávaného rozhodnutia vo veci samej, nakoľko uznávajúci súd je viazaný skutkovými zisteniami odsudzujúceho súdu a jeho právnymi závermi.

Podľa § 12 ods. 2 písm. c) zákona, uznanie a výkon rozhodnutia o peňažnej sankcii súd odmietne aj vtedy, ak z osvedčenia vyplýva, že dotknutá osoba nebola v súlade s právnym poriadkom štátu pôvodu osobne alebo prostredníctvom zástupcu oprávneného na jej zastupovanie poučená o svojom práve podať opravný prostriedok a o lehotách na jeho podanie.

Podľa § 12 ods. 2 písm. d) zákona, uznanie a výkon rozhodnutia o peňažnej sankcii súd odmietne aj vtedy, ak z osvedčenia vyplýva, že dotknutá osoba sa osobne nezúčastnila konania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia o peňažnej sankcii, okrem prípadov, keď sa v osvedčení uvádza, že dotknutá osoba v súlade s procesnými požiadavkami právneho poriadku štátu pôvodu

1. bola včas predvolaná, a tým informovaná o termíne a mieste konania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia o peňažnej sankcii, alebo sa jej inými prostriedkami doručili informácie o termíne a mieste konania takým spôsobom, že bolo jednoznačne preukázané, že si bola vedomá plánovaného konania, a informovaná o tom, že justičný orgán štátu pôvodu môže vydať rozhodnutie, ak sa nezúčastní konania, alebo

2. vedomá si plánovaného konania splnomocnila právneho zástupcu, ktorý bol vymenovaný dotknutou osobou alebo ustanovený štátom, aby ju obhajoval v konaní a tento právny zástupca ju v konaní skutočne obhajoval, alebo

3. po tom, ako sa jej doručilo rozhodnutie o peňažnej sankcii a bola výslovne poučená o práve na opravný prostriedok, na ktorom má dotknutá osoba právo zúčastniť sa a ktoré umožní opätovné preskúmanie samotnej veci vrátane nových dôkazov a ktorý môže viesť k zrušeniu pôvodného rozhodnutia a vydaniu nového, výslovne uviedla, že proti rozhodnutiu nepodáva opravný prostriedok v rámci príslušnej lehoty.

Najvyšší súd v tejto súvislosti považuje za potrebné podrobnejšie opísať postup doručovania Trestného príkazu (Strafbefehl) v rámci právneho poriadku Nemeckej spolkovej republiky ako krajiny justičného orgánu štátu pôvodu.

V tomto kontexte najvyšší súd upriamuje pozornosť najmä na nasledovné relevantné ustanovenia Trestného poriadku Nemeckej spolkovej republiky (ďalej len „StPO“), ako aj ústavného zákona o súdoch Nemeckej spolkovej republiky (ďalej len „GVG“).

Podľa § 132 ods. 1 StPO, ak obvinený, ktorý je dôvodne podozrivý zo spáchania trestného činu, nemá v oblasti pôsobnosti tohto zákona trvalé bydlisko alebo pobyť, ale nie sú splnené podmienky na vzatie do väzby, možno na zaistenie uskutočnenia trestného konania nariadiť, aby obvinený:

- a) zložil primeranú záruku za peňažný trest, ktorý možno očakávať, a za trovy konania a
- b) splnomocnil osobu, ktorá má trvalé bydlisko v obvode príslušného súdu, na doručovanie zásielok.

Podľa § 132 ods. 2 StPO, uskutočnenie úkonov uvedených v ods. 1 môže nariadiť len sudca; ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania, môže tak urobiť aj štátny zástupca alebo osoby ním na to splnomocnené na základe osobitného predpisu (§ 152 GVG).

Podľa § 410 StPO, obvinený môže proti trestnému príkazu na súde, ktorý trestný príkaz vydal, podať v lehote dvoch týždňov od doručenia odpor písomne alebo do zápisnice pracoviska súdu.

Podľa § 184 GVG, súdnym jazykom je nemecký jazyk.

Podľa § 187 bod. 1, bod 2. GVG, pre obvineného alebo odsúdeného, ktorý neovláda nemecký jazyk alebo má sluchové či rečové postihnutie, súd prizve tlmočníka alebo prekladateľa, ak je to nevyhnutné na výkon jeho práv v trestnom konaní. V jazyku, ktorému obvinený rozumie, ho súd poučí o tom, že v tejto súvislosti môže pre celé trestné konanie bezplatne požiadať o prizvanie tlmočníka alebo prekladateľa. Z hľadiska uplatnenia procesných práv obvineného, ktorý neovláda nemecký jazyk, je spravidla nevyhnutný písomný preklad rozhodnutí o obmedzení osobnej slobody, ako aj o podaní obžaloby, trestných príkazov a rozsudkov, ktoré nenadobudli právoplatnosť.

V posudzovanej situácii je možné dospieť k jednoznačnému záveru, že konanie o trestnom príkaze podľa príslušných citovaných ustanovení StPO sa vyznačuje pomerne krátkou lehotou na podanie opravného prostriedku voči takémuto trestnému príkazu. Konkrétne ide o lehotu v dĺžke 15 (pätnásť) dní. Prirodzeným dôsledkom uplynutia lehoty na podanie opravného prostriedku je nastúpenie vykonateľnosti trestného príkazu; uvedenú vlastnosť trestného príkazu ostatne podčiarkuje aj skutočnosť, že v trestnom konaní o uznanie a výkon cudzieho rozhodnutia sa predpokladá, že uznávané rozhodnutie je vykonateľné.

Najvyšší súd však považuje za potrebné vnímať v imanentnej súvislosti aj nutnosť existencie podmienky, že osoba odsúdená trestným príkazom bola oboznámená tak s citovaným rozhodnutím o odsúdení, ako aj s možnosťou podať proti takému rozhodnutiu opravný prostriedok. V prípade, že bolo rozhodnutie o odsúdení vynesené v neprítomnosti dotknutej osoby, musí jej toto rozhodnutie byť určitým spôsobom aj oznámené. Odsúdenie sa v dôsledku postupu citovaného v predchádzajúcej vete stane vykonateľným až po kumulatívnom splnení nasledovných právnych skutočností:

- a) skutočnom oznámení príkazu odsúdenej osobe a
- b) vyčerpaní opravných prostriedkov prípustných proti trestnému príkazu.

Uvedený záver podporia napríklad i stanovisko Prvostupňového súdu v Laufene, ktorý vo svojom vyjadrení zaslanom Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej aj len „SDEÚ“) v konaní vedenom pred SDEÚ vo veci C-216/14 Covaci uviedol, že splnomocnenec na doručovanie zasiela trestný príkaz spolu s

ďalšími písomnosťami tvoriacimi prílohu takého rozhodnutia dotknutej osobe ako obyčajnú zásielku bez dokladu o prijatí. Dotknutá osoba je zároveň povinná zabezpečiť, aby sa k nej trestný príkaz aj skutočne dostal a došlo tak k naplneniu jej práva na prístup k súdu a zachovaniu práva na súdnu ochranu.

Čo sa týka postupu nemeckých orgánov ako justičných orgánov štátu pôvodu, v zmysle rozhodnutia SDEÚ vo veci C-124/16 (v spojených veciach Tranca, Reiter a Opria), článok 2, článok 3 ods. 1 písm. c) a článok 6 ods. 1 a 3 smernice 2012/13/EÚ z 22. mája 2012 o práve na informácie sa majú vykladať v tom zmysle, že nebráni právnej úprave členského štátu, ako je tá vo veci samej, ktorá v rámci trestného konania stanovuje, že obvinená osoba, ktorá v tomto členskom štáte nemá pobyt a v tomto členskom štáte alebo vo svojom členskom štáte pôvodu nemá ani trvalé bydlisko, má povinnosť určiť si splnomocnenca na doručenie trestného príkazu, ktorý sa jej týka, a že lehota na podanie odporu proti tomuto príkazu, než sa tento príkaz stane vykonateľným, plyní od doručenia uvedeného príkazu tomuto splnomocnencovi. To ale predpokladá, že obvinený musí byť o tejto povinnosti (určiť si splnomocnenca na doručovanie) poučený. Z predloženého spisu takáto skutočnosť nevyplýva.

Zároveň na tomto mieste ale najvyšší súd považuje za potrebné poukázať na obsah rozhodnutia SDEÚ vo veci C 216/14 Covaci, v podľa ktorého článok 2, článok 3 ods. 1 písm. c) a článok 6 ods. 1 a 3 smernice 2012/13/EÚ sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia právnej úprave členského štátu, ktorá v rámci trestného konania ukladá obvinenej osobe bez trvalého pobytu na území členského štátu povinnosť určiť splnomocnenca na doručenie trestného príkazu, ktorý sa jej týka, pod podmienkou, že táto osoba má skutočne k dispozícii celú lehotu stanovenú na podanie odporu voči uvedenému príkazu.

Konkrétne, pokiaľ nie je známe bydlisko obvineného, možno predpokladať, že tento trestný príkaz možno doručiť splnomocnencovi obvineného a že od tohto doručenia plyní lehota na podanie odporu, po uplynutí ktorej uvedený trestný príkaz nadobudne právoplatnosť a stane sa vykonateľným doručením trestného príkazu. Inak povedané, splnomocnencovi obvineného, ktorého bydlisko nie je známe, začína plynúť lehota na podanie odporu proti tomuto príkazu, ale že v prípade, že sa lehota nedodrží, je zachovaná jeho možnosť požiadať o navrátenie lehoty na podanie odporu proti uvedenému príkazu.

V spojení s vyššie uvedenými právnymi úvahami dospel najvyšší súd k záveru, že nemecký systém trestného konania umožňuje v prípade, ak pri začatí konania o trestnom príkaze existujú dôvodné obavy, že dotknutá osoba, proti ktorej sa konanie vedie, bude neskôr zastihnutelná len ťažko (ako je tomu aj v trestnej veci tvoriacej predmet prieskumu sťažnostného súdu), ustanoviť tejto osobe splnomocnenca na doručovanie. Táto osoba následne predstavuje oficiálnu kontaktnú osobu pre účely komunikácie medzi justičným orgánom štátom pôvodu, a obvinenou osobou. Je však potrebné uviesť, že v okamihu ustanovenia splnomocnenca pre doručovanie dochádza zároveň aj k založeniu procesných povinností subjektov vystupujúcich v konaní o trestnom príkaze. Menovite, justičnému orgánu štátu pôvodu vzniká povinnosť uskutočniť doručovacie úkony prostredníctvom splnomocnenca na doručovanie; splnomocnenec na doručovanie je v dôsledku uvedeného povinný zaslať písomnosti prijaté od justičného orgánu štátu pôvodu obvinenej osobe, ktorá je na opačnej strane povinná vyžiadať si od splnomocnenca na doručovanie informácie o stave jej konania.

Je potrebné podotknúť, že z procesného hľadiska bude kvalifikačným momentom zakladajúcim okamih plynutia lehoty na podanie opravného prostriedku proti trestnému príkazu doručenie oznamovaného trestného príkazu splnomocnencovi na doručovanie určeného obvineným v zmysle §132 ods. 1 písm. b) StPO, resp. ak splnomocnenca na doručovanie ustanovil súd až okamih keď tento splnomocnenec doručí trestný príkaz obvinenému.

Z trestného príkazu Prvostupňového súdu v Landshute a jeho overeného prekladu (č. l. 12, resp. č. l. 15 a nasl. spisu) vyplýva, že odsúdenému U. bola ustanovená ako splnomocnenkyňa na doručovanie pani O. bytom Z., pričom zároveň ide o osobu, ktorá je zjavne v služobnom pomere s Prvostupňovým súdom v Passau. Nejde však o splnomocnenca na doručovanie, ktorého by si určil obvinený tak ako to predpokladá ust. § 132 ods. 1 písm. b) StPO, ale o splnomocnenca, ktorého bez vedomia obvineného ustanovil súd.

Po preskúmaní obsahu spisu v spojení s obsahom odvolania najvyšší súd dospel k záveru, že odsúdený U. sa o existencii trestného príkazu Prvostupňového súdu v Landshute, Nemecko, z 29. augusta 2016, sp. zn. 11 Cs 309 Js 30128/16 skutočne dozvedel až v okamihu doručenia odvolaním napadnutého rozsudku Krajského súdu v Trnave, a to konkrétne 15. novembra 2018 (č. l. 41 spisu).

V súvislosti s právnymi úvahami obsiahnutými vyššie je ale nevyhnutné nástup týchto právnych účinkov vnímať v úzkej súvislosti s právom dotknutej osoby na obhajobu.

Uvedené vedie k záveru, že nemožno akceptovať taký výklad, že trestný príkaz vydaný nemeckým súdom, ktorý nadobudne tak „právoplatnosť, ako aj vykonateľnosť“ výlučne na základe jeho doručenia splnomocnencovi na doručovanie ustanoveného súdom bez vedomia obvineného, možno bez ďalšieho zaslať za účelom jeho uznania a výkonu do iného členského štátu EÚ na základe rámcového rozhodnutia Rady 2005/214/SVV z 24. februára 2005 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania peňažných trestov a pokút (ďalej len „rámcové rozhodnutie“).

Z hľadiska riadneho fungovania medzinárodnej justičnej spolupráce v trestných veciach vo forme uznávania a výkonu rozhodnutí iných členských štátov EÚ je nepripustné, aby na uznanie a výkon rozhodnutia do iného členského štátu EÚ boli zasielané rozhodnutia, ktoré sú síce formálne právoplatné a vykonateľné, ale odsúdený ich napriek tomu môže stále napadnúť opravným prostriedkom, a aby sa osoba o svojom odsúdení v inom členskom štáte EÚ dozvedela až v konaní o uznaní a výkone odsudzujúceho rozsudku v jeho domovskom štáte (v okamihu doručenia rozhodnutia Krajského súdu v Trnave). Práva obvineného v trestnom konaní musia byť aktívne zabezpečované štátom, ktorý dané konanie viedol (Nemecká spolková republika), nie až štátom, ktorý rozhoduje o uznaní a výkone rozhodnutia, nakoľko úlohou príslušného justičného orgánu tohto štátu (Slovenskej republiky) je posúdenie toho, či tieto práva boli v krajine justičného orgánu štátu pôvodu dodržané, resp. konštatovať ich prípadné porušenie.

Ak štát pôvodu zašle do iného členského štátu EÚ na konanie o uznaní a výkone rozhodnutie (trestný príkaz), ktoré nadobudlo „právoplatnosť a vykonateľnosť“ len na základe doručenia splnomocnencovi na doručovanie (v tomto prípade pani O. č. l. 15), ustanoveného súdom bez vedomia obvineného, bez toho, aby bolo zo spisu zrejmé, že trestný príkaz bol skutočne obvinenému oznámený (doručený), založí tým dôvod na odmietnutie uznania a výkonu rozhodnutia podľa čl. 7 ods. 2 písm. g) rámcového rozhodnutia 2005/214/SVV v znení rámcového rozhodnutia 2009/299/SVV, ktorým sa menia rámcové rozhodnutia 2002/584/SVV, 2005/214/SVV, 2006/783/SVV, 2008/909/SVV, 2008/947/SVV, ktorým sa posilňujú procesné práva osôb a podporuje uplatňovanie zásady vzájomnosti uznávania rozhodnutí na rozhodnutia vydané v súdnom konaní, ktorého sa dotknutá osoba osobne nezúčastnila. Preto v žiadnom prípade nemôže postačovať na konštatovanie, že procesné práva obvineného neboli porušené, ak splnomocnenec na doručovanie, ktorého neurčil obvinený v súlade s § 132 ods. 1 písm. b) StPO len prehlási (primerane viď. SDEU C-216/14 Covaci), že trestný príkaz zaslal obvinenému bez toho aby táto okolnosť bola objektívne preukázateľná, overiteľná a aby vyplývala zo spisu.

V kontexte vyššie uvedeného najvyšší súd považuje za potrebné upriamiť pozornosť na § 44 StPO, podľa ktorého má osoba, ktorá bez vlastného zavinenia zmeškala lehotu na podanie opravného prostriedku, možnosť podať žiadosť o navrátenie lehoty na jeho podanie. Povedané inými slovami, ak sa obvinenej osobe zabránilo oboznámiť sa s obsahom trestného príkazu v dôsledku absencie jeho oznámenia splnomocnencom na doručovanie (a to aj v štádiu výkonu trestného príkazu) obvinenej osobe, môže obvinená osoba s odkazom na citované ustanovenie StPO požiadať o navrátenie lehoty na podanie odporu voči trestnému príkazu. Uvedené vychádza z predpokladu, že ak sa obvinená osoba dozvie o tom, že bol proti nej vydaný trestný príkaz až v štádiu uznávacieho konania, mala by jej byť poskytnutá celá zákonná dvojťždňová lehotu na podanie odporu voči trestnému príkazu. Len taký procesný postup totiž možno považovať sa konformný s čl. 2, čl. 3 ods. 1 písm. c) a čl. 6 ods. 1, ods. 3 smernice 2012/13 EÚ (obdobne rozsudok SDEU z 15. októbra 2015 vo veci C-216/14 Covaci a rozsudok SDEU z 22. marca 2017, C-124/16, C-213/16, C-188/16 v spojených veciach Tranca, Reiter

a Opria).

Najvyšší súd na tomto mieste uzatvára, že je teda vecou vnútroštátneho právneho poriadku každého členského štátu, aby určil právne následky uplynutia lehoty na podanie odporu proti trestnému príkazu; vzhľadom na uvedené by však bol cieľ čl. 6 smernice 2012/13 zjavne ohrozený, pokiaľ by adresát trestného príkazu (ako tomu je aj vo veci tvoriacej predmet prieskumu sťažnostného súdu), ktorý sa stal právoplatným i vykonateľným, už proti nemu nemohol podať odpor, hoci sa vôbec nedozvedel o existencii a obsahu takého trestného príkazu v okamihu, keď mohol vykonávať svoje právo na obhajobu, keďže mu nebol osobne doručený.

Opačný prístup by viedol k neudržateľnému výkladu relevantných právnych predpisov, nakoľko by totiž adresát trestného príkazu celkom ukrátený o právo na podanie opravného prostriedku proti trestnému príkazu v zákonnej procesnej lehote. Najvyšší súd len dopĺňa, že lehota na podanie odporu proti trestnému príkazu nesmie byť vo svetle vyššie citovanej právnej argumentácie skrátaná o čas, ktorý splnomocnenec pre doručovanie aj reálne potrebuje za účelom riadneho doručenia trestného príkazu odsúdenému.

Členské štáty teda musia zabezpečiť, aby obvinení alebo podozriví v trestnom konaní, ktorí (za existencie takých okolností, o aké ide vo veci samej), dostali oznámenie o obvinení vznesenom proti nim až vo fáze uznania a výkonu právoplatného odsudzujúceho rozhodnutia mali reálnu, nielen iluzórnu možnosť v plnom rozsahu uplatňovať svoje právo na obhajobu v pôvodnom konaní.

Za týmto účelom musí byť obvinený, akonáhle sa skutočne dozvie o trestnoprávnom rozhodnutí, ktoré sa ho týka, v rovnakom postavení v akom by sa ocitol v prípade, keby mu predmetné rozhodnutie bolo osobne doručené; najmä však musí disponovať celou dĺžkou lehoty na podanie odporu proti takému rozhodnutiu, alternatívne, aby mohla prípadne využiť inštitút navrátenia lehoty podľa § 44 StPO (obdobne bod 43. až 50. rozsudku SDEÚ z 22. marca 2017 C-124/16, C-213/16, C-188/16v spojených veciach Tranca, Reiter a Opria).

Neoboznámenie sa odsúdeného s rozhodnutím, ktoré napadol odvolaním, je s poukazom na vyššie opísaný procesný dej dôsledkom nesprávneho procesného postupu justičného orgánu štátu pôvodu, pričom spisový materiál nenaznačuje nič iné a s ohľadom na vyjadrenie U. o tom, že mu trestný príkaz nebol oznámený, ktoré vyjadrenie podporuje skutočnosť, že v inkriminovanom čase bol vo väzení v Slovenskej republike, najvyšší súd nemá pochybnosti o tom, že mu štát pôvodu trestný príkaz neoznámil. Uvedený postup je v zmysle vyššie uvedeného zjavne nekonformný tak s už citovanou judikatúrou SDEÚ, ako aj so závermi vyplývajúcimi s teleologického výkladu smernice 2012/13/EÚ, pričom zároveň predstavuje dôvod na odmietnutie uznania a výkonu rozhodnutia o uloženej peňažnej sankcii podľa § 12 ods. 2 písm. c), písm. d) zákona a to bez potreby postupu podľa § 12 ods. 3 z. č. 183/2011.

Najvyšší súd v tejto súvislosti len okrajovo poukazuje aj na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Českej republiky, ktorá pri posudzovaní skutkovo takmer identickej problematiky už niekoľkokrát dospela k totožným právnym záverom (viď napr. rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 31. mája 2018, sp. zn. 11Tz/3/2018, prípadne rozsudok z 18. októbra 2016, sp. zn. 11Tz/52/2016 a rozsudok z 18. októbra 2016, 11Tz/54/2016, publikovaný pod č. 25/2017 Sb.).

Súhrnne najvyšší súd poznamenáva, že vzhľadom na právne úvahy citované vyššie nemožno konanie voči odsúdenému U. vedené v Nemeckej spolkovej republike ako krajine justičného orgánu štátu pôvodu považovať za definitívne skončené. Nad rámec už uvedeného totiž najvyšší súd opätovne zdôrazňuje, že v súlade so závermi plynúcimi z judikátornej činnosti SDEÚ (špecificky najmä právnymi úvahami vyjadrenými v bode 50. rozsudku SDEÚ z 22. marca 2017 C-124/16, C-213/16, C-188/16 v spojených veciach Tranca, Reiter a Opria) nemožno vylúčiť, že odvolanie odsúdeného bude zároveň nutné považovať za žiadosť o navrátenie lehoty na prípadné podanie odporu voči označenému trestnému príkazu podľa § 44 StPO. Len tak bude možné zabezpečiť účinný výkon práv, prináležiacich

odsúdenému podľa čl. 6 smernice 2012/13 EÚ. V tejto súvislosti najvyšší súd upriamuje pozornosť na Rozsudok Súdneho dvora v spojených veciach C - 124/16, C - 188/16, C - 213/16 z 22. marca 2017, v ktorom okrem iného vysvetlil, že pokiaľ vnútroštátna právna úprava stanovuje, že lehota na podanie odvolania začína plynúť doručením trestného príkazu splnomocnencovi tejto osoby, trvanie tejto lehoty nemôže byť skrátené o čas, ktorý splnomocnenec potreboval na doručenie trestného príkazu jeho adresátovi, takže obvinenému prináleží celá dĺžka lehoty. Bolo by v rozpore s cieľom čl. 6 smernice 2012/13 pokiaľ by adresát takého trestného príkazu, už proti nemohol podať opravný prostriedok, hoci sa nedozvedel o existencii a obsahu tohto rozhodnutia v okamihu, keď mohol vykonávať svoje právo na obhajobu, keďže mu nebol osobne doručený. V takom prípade by bol adresát trestného príkazu o takú lehotu celkom ukrátený. Členské štáty teda musia zabezpečiť aby odsúdený (v tomto prípade), ktorý dostal oznámenie o trestnom príkaze až vo fáze jeho výkonu v domovskom štáte mohol v plnom rozsahu realizovať svoje právo na obhajobu. Na tento účel musí byť odsúdený, akonáhle sa dozvie o odsudzujúcom rozhodnutí štátu pôvodu, v rovnakom postavení, ako keby mu uvedené rozhodnutie bolo osobne doručené, a najmä musí mať možnosť disponovať celou dĺžkou lehoty na podanie opravného prostriedku, resp. musí mať možnosť požiadať o navrátenie lehoty.

Záverom najvyšší súd konštatuje, že zvažoval aj aplikáciu § 12 ods. 3 zákona č. 183/2011 Z. z. o uznávaní a výkone peňažných sankcií v Európskej únii. Vzhľadom na skutočnosti podrobne opísané v predchádzajúcich odsekoch (najmä okolnosť, že konanie v Nemeckej spolkovej republike ako krajiny justičného orgánu štátu pôvodu nie je, podľa názoru najvyššieho súdu, doposiaľ riadne skončené) upustil od aplikácie citovaného ustanovenia práve s poukazom na špecifickosť procesnej situácie v spojení s vyššie ustálenými procesnými intenciami.

Napriek skutočnosti, že najvyšší súd odvolaním napadnutým rozsudok zrušil prioritne s poukazom na dôvody podrobne opísané v predchádzajúcich odsekoch, nad rámec už konštatovaného poukazuje aj na spornosť výšky peňažnej sankcie v sume uvedenej v osvedčení.

V porovnaní s výrokovou časťou trestného príkazu Prvostupňového súdu v Landshute, resp. jeho overeného prekladu (č. 1. 12 a nasl. spisu) je totiž konštatovaná povinnosť odsúdeného uhradiť náklady konania a jeho výdavky, ale v neuvedenej výške. V samotnom osvedčení je však už špecifikovaná aj výška trov konania vyčíslená v sume 140,00 Eur (č. 1. 8 spisu).

Na tomto mieste najvyšší súd poukazuje na obsah § 1 ods. 1 písm. a) zákona, podľa ktorého tento zákon upravuje postup orgánov Slovenskej republiky pri uznávaní a výkone rozhodnutia ukladajúceho peňažnú sankciu vydaného súdom alebo iným príslušným orgánom členského štátu Európskej únie (ďalej len „členský štát“). Pokiaľ teda už samotným trestným príkazom nebola špecifikovaná i povinnosť nahradiť trovy konania v tam konkrétne vyčíslenej výške, nemožno ju v ďalšom priebehu konania o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia ďalej dopĺňať bez toho, aby bolo na základe dodatočných údajov predložené zo strany justičného orgánu štátu pôvodu ďalšie rozhodnutie o výške trov konania. Len samotné osvedčenie pritom nemožno izolovane považovať za rozhodnutie, ktorého existencia by odôvodňovala možnosť paušálnej aplikácie vo vzťahu k povinnosti nahradiť trovy konania vo vyčíslenej výške výlučne s poukazom na princíp vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi Európskej únie (vyjadrený napr. v rozsudku SDEÚ z 11. februára 2003, C-187/01 a C-385/01 v spojených veciach Gozutok a Brugge).

Analógia so systémom trestného konania Slovenskej republiky pritom nie je aplikovateľná s poukazom na skutočnosť, že v uznávanom rozhodnutí - trestný príkaz, je síce obsiahnutý aj výrok o povinnosti uhradiť trovy konania obsiahnutý; tento je však neurčitý pre absenciu špecifikácie výšky nákladov. Najvyšší súd na tomto mieste dospel k záveru, že krajský súd pochybil, ak si dodatočne od justičného orgánu štátu pôvodu nevyžiadal ďalšie podklady odôvodňujúce uznanie peňažnej sankcie aj v časti výšky náhrady trov konania tak, ako boli vyčíslené v osvedčení, resp. v jeho overenom preklade.

V posudzovanom prípade teda neboli splnené zákonom stanovené predpoklady na vydanie napadnutého rozsudku o uznaní a výkone cudzozemského rozhodnutia o peňažnej sankcii ale naopak, najvyšší súd zistil a konštatuje, že sú dané dôvody na odmietnutie uznania v zmysle § 12 ods. 2 písm. c), písm. d)

zákona nakoľko je zrejmé, že odsúdený nebol riadne (doposiaľ) - štátom pôvodu poučený o svojom práve podať opravný prostriedok a o lehotách na jeho podanie a osobne sa nezúčastnil konania, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia o peňažnej sankcii - ktoré rozhodnutie mu doposiaľ nebolo ani riadne - štátom pôvodu oznámené.

Riadiac sa vyššie uvedenými právnymi úvahami najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.